

EVROPSKÝ INSPEKTOR OCHRANY ÚDAJŮ

A OCHRANA OSOBNÍCH ÚDAJŮ V ORGÁNECH A INSTITUCÍCH SPOLEČENSTVÍ

*Každý orgán zpracovává osobní údaje.
Mohly by být vaše ...*

EUROPEAN DATA
PROTECTION SUPERVISOR

www.edps.europa.eu

Obsah

Proč je ochrana údajů důležitá?	2
Kdo je EIOÚ?	4
Jaké jsou úkoly EIOÚ?	5
Jaká jsou má práva?	7
Jaká je úloha inspektorů ochrany údajů?	9
Jak můžu podat stížnost u EIOÚ?	11

Proč je ochrana údajů důležitá?

Každý den dochází v rámci administrativy EU ke zpracovávání osobních informací. Děje se tak například při náborových činnostech, hodnocení zaměstnanců, shromažďování zdravotních údajů v lékařských spisech, zavádění systémů hospodaření s časem a dohledu pomocí videokamer.

Přestože nejčastěji budou vaše osobní informace sloužit pouze legitimním účelům bez dalších důsledků, jejich zpracování obnáší i určitá **rizika**. Jsou-li tyto informace nepřesné, zastaralé, nebo sděleny špatné osobě, může vám být způsobena významná škoda. Mohlo by vám být neoprávněně odmítnuto uzavřít pracovní smlouvu, mohlo být dojit k záměně vaší osoby za někoho jiného, mohl by vám být odepřen přístup do budovy, mohli byste být obviněni z neoprávněného zveřejnění informací nebo byste se dokonce mohli stát obětí krádeže totožnosti.

Tento problém se proto týká se všech zaměstnanců EU a ti by si měli být vědomi svých **práv a povinností** v souvislosti s ochranou údajů. Dále může být rovněž dotčena i široká veřejnost, svěřuje-li osobní informace orgánům a institucím Společenství.

Ochrana údajů je **základním právem**, které je chráněno nejen vnitrostátními právními předpisy, ale i evropským právem. Je zakotveno v článku 8 **Listiny základních práv** Evropské unie.

Podpora „**kultury ochrany údajů**“ v rámci orgánů a institucí přispívá rovněž ke zlepšení řádné správy věcí veřejných. Začlenění záruk ochrany údajů do právních předpisů a politik EU, kdykoli je to relevantní, je základní podmínkou jejich úspěchu.

Co znamená pojem „osobní údaje“?

Za osobní údaje lze považovat jakékoli informace o fyzické osobě, je-li daná osoba identifikována nebo identifikovatelná.

Daná osoba je buď přímo identifikována jménem, nebo je identifikovatelná určitým identifikačním znakem (např. referenčním číslem), nebo kombinací prvků, které jsou specifické pro totožnost dané osoby (např. věk, národnost, funkce).

Osobními údaji jsou například jména, data narození, fotografie, emailové adresy, telefonní čísla a osobní čísla. Za osobní údaje jsou považovány rovněž další informace, jako jsou zdravotní údaje, údaje využívané pro účely hodnocení, provozní údaje v souvislosti s užíváním internetu.

Kdo je EIOÚ?

EIOÚ je nezávislý orgán. Členy tohoto orgánu jsou Peter Hustinx a Giovanni Buttarelli. Společným rozhodnutím Evropského parlamentu a Rady byli jmenováni evropským inspektorem pro ochranu údajů (EIOÚ) a jeho zástupcem. Jsou jmenováni na období pěti let a do úřadu nastoupili v lednu roku 2009.

Jejich úkolem je zajistit, že základní právo na ochranu osobních údajů bude respektováno orgány a institucemi Společenství.

Peter Hustinx

Evropský inspektor ochrany údajů

Peter Hustinx byl inspektorem od ledna roku 2004 a přispíval k budování nového orgánu dozoru a k rozvoji jeho úlohy na úrovni Společenství. V lednu roku 2009 byl opětovně jmenován na druhé pětileté funkční období.

Před svým jmenováním do této funkce Peter Hustinx pracoval od roku 1991 jako předseda nizozemského orgánu na ochranu údajů.

Mezi roky 1996 a 2000 byl předsedou Pracovní skupiny článku 29 pro ochranu údajů, poradního orgánu EU složeného z vnitrostátních orgánů na ochranu údajů.

Giovanni Buttarelli

Zástupce inspektora ochrany údajů

Giovanni Buttarelli nastoupil do funkce zástupce inspektora v lednu roku 2009. Před svým jmenováním zástupcem inspektora Giovanni Buttarelli pracoval od roku 1997 jako generální tajemník italského orgánu na ochranu údajů.

Byl prvním náměstkem společného schengenského orgánu dozoru a poté v letech 2002 a 2003 byl jeho předsedou.

Jaké jsou úkoly EIOÚ?

Je dobré vědět:

EIOÚ má pravomoc pouze v souvislosti s údaji zpracovávanými orgány a institucemi Společenství. **Nemá pravomoc** pro záležitosti **na vnitrostátní úrovni**, a tedy nemá žádné pravomoci dozoru nad zpracováváním osobních údajů vnitrostátními orgány nebo soukromými společnostmi.

Obecným cílem EIOÚ je zajistit, aby orgány a instituce Společenství při zpracovávání osobních údajů či vypracovávání nových politik respektovaly právo na soukromí. Tři hlavní oblasti práce jsou uvedeny níže.

1. Dozor

- Dozor nad zpracováním osobních údajů v orgánech a institucích Společenství. EIOÚ tak činí ve spolupráci s inspektory ochrany údajů, kteří jsou přítomni v každém orgánu nebo instituci Společenství.
- Projednávání a prošetřování stížností podaných jednotlivci, jejichž osobní údaje jsou zpracovávány evropskými orgány a institucemi, včetně zaměstnanců administrativy EU.
- Vedení šetření a kontrol na místě, buď z vlastní iniciativy, nebo na základě stížností.

2. Poradenství

- Poskytování poradenství orgánům a institucím Společenství ohledně všech otázek, které mají dopad na osobní údaje. EIOÚ vydává stanoviska k legislativním návrhům, které se týkají ochrany osobních údajů.
- Sledování nového technologického vývoje, který může mít dopad na ochranu údajů.
- Vystupování v právních sporech předložených Soudnímu dvoru Evropských společenství.

3. Spolupráce

- Spolupráce s vnitrostátními orgány na ochranu údajů s cílem podporovat konzistentní ochranu údajů v celé Evropě.
- Spolupráce s orgány dozoru zřízenými v souvislosti s rozsáhlými databázemi, jako je Eurodac – databáze, která obsahuje digitalizované otisky prstů žadatelů o azyl.

Rozdíl mezi EIOÚ a vnitrostátními orgány na ochranu údajů

EIOÚ má pravomoc dohlížet nad orgány a institucemi Společenství a poskytovat jim poradenství.

V rámci členských států plní podobné úkoly národní orgány na ochranu údajů a v některých zemích i regionální orgány. Jejich úkoly se obvykle vztahují i na údaje zpracovávané soukromým sektorem.

EIOÚ spolupracuje s vnitrostátními orgány, například v rámci Pracovní skupiny článku 29 pro ochranu údajů, avšak není národním či regionálním orgánům nadřazen.

EIOÚ a jeho konzultativní úloha

V průběhu prvního funkčního období vydal EIOÚ téměř 50 legislativních stanovisek o důležitých záležitostech souvisejících s ochranou údajů.

Tato stanoviska se týkala mimo jiné rámcového rozhodnutí o ochraně údajů v oblasti policie a justice, směrnice o uchovávání telekomunikačních údajů, nařízení o přístupu veřejnosti k dokumentům, výměny údajů se Spojenými státy, směrnice o soukromí a elektronických komunikacích a sdělení o identifikaci na základě radiové frekvence (RFID).

Jaká jsou má práva?

Mám právo vědět, zda orgán či instituce Společenství zpracovává údaje, které se mě týkají?

Ano. **Správce údajů** vám musí buď předem nebo bezprostředně po zaznamenání údajů poskytnout informace, které obsahují:

- **totožnost** správce údajů;
- **účel zpracování**;
- **příjemce** údajů;
- **vaše práva** jako osoby, jejíž údaje jsou zpracovávány.

Mám právo ověřit údaje o mé osobě, které orgány zpracovávají?

Ano. Od správce máte právo bezplatně získat:

- **přístup** k vašim osobním údajům a určitým informacím týkajícím se jejich zpracování (účel zpracování, dotyčné údaje, příjemci, kterým jsou sděleny atd.);
- **opravu** nepřesných nebo neúplných osobních údajů;
- **blokování** a **výmaz** údajů za určitých okolností.

Mám právo vznést námitku proti zpracování svých údajů?

Kdykoli pro to existují **vážné a legitimní důvody**, máte právo vznést námitku proti zpracování údajů, jež se vás týkají.

Dále máte právo být informován předtím, než jsou vaše údaje poprvé sděleny třetí osobě nebo než jsou jejím jménem použity pro účely přímého marketingu. Proti takovému sdělení nebo použití máte právo vznést námitku.

Co mohu udělat, pokud nastane problém?

- Problém nejdříve **oznamte správci údajů** odpovědnému za zpracování a požádejte jej o přijetí opatření.
- Pokud nedostanete žádnou odpověď, nebo s ní nejste spokojeni, **kontaktujte inspektora ochrany údajů** dotyčného orgánu nebo instituce (seznam inspektorů ochrany údajů je uveden na webových stránkách EIOÚ).
- Můžete rovněž **podat stížnost u EIOÚ**, který vaši žádost přezkoumá a přijme nezbytná opatření (viz „Jak můžu podat stížnost u EIOÚ?“).
- Proti rozhodnutí EIOÚ se můžete odvolat k Soudnímu dvoru Evropských společenství.

Klíčová slova:

Zpracování: jakýkoli úkon s osobními údaji prováděný pomocí či bez pomoci automatizovaných postupů: shromažďování, zaznamenávání, uchovávání, pozměňování, konzultace, použití, blokování atd.

Správce údajů: administrativní subjekt (například generální ředitelství nebo útvary Evropské komise) nebo osoba určující účel a způsob zpracování osobních údajů na účet orgánu nebo instituce.

Pro podrobnější informace: viz nařízení o ochraně údajů (nařízení (ES) č. 45/2001, Úř. věst. L 8, 12.1.2001), které stanoví právní rámec pro zpracování osobních údajů orgány a institucemi Společenství.

Jaká je úloha inspektorů ochrany údajů?

Každý orgán a instituce Společenství musí jmenovat inspektora ochrany údajů (IOÚ). IOÚ je odpovědný za to, že nezávislým způsobem zajistí, aby dotčený orgán/instituce dodržoval své **povinnosti v oblasti ochrany údajů**.

IOÚ hraje klíčovou roli při informování správců a subjektů údajů o jejich právech a

povinnostech a spolupracuje s EIOÚ v oblasti **dodržování nařízení o ochraně údajů**.

IOÚ je tím, kdo EIOÚ předkládá **oznámení o předběžné kontrole**.

V mnoha případech je kontaktním místem mezi EIOÚ a správcem odpovídajícím za zpracování.

IOÚ může poskytnout užitečné informace v případě stížností a podává informace o aktuálním stavu v orgánech a agenturách ohledně dodržování nařízení.

EIOÚ a IOÚ se pravidelně setkávají, buď dvoustanně nebo v průběhu zasedání sítě IOÚ.

Klíčová slova:

Povinnosti v souvislosti s ochranou údajů: povinnosti, které mají osoby či správní subjekty, které zpracovávají osobní údaje. Mezi tyto povinnosti patří povinnost poskytnout určité informace osobě, jejíž údaje jsou zpracovávány, usnadnit dané osobě přístup k jejím údajům a výkonu jiných práv, jako je oprava a výmaz, a zajistit provedení odpovídajících bezpečnostních opatření.

Oznámení: předběžné oznámení, podané inspektoru ochrany údajů, o jakémkoli zpracování osobních údajů, ke kterému dochází v dotyčném orgánu či instituci. EIOÚ musí být rovněž informován o jakémkoli zpracování osobních údajů, které by mohlo představovat zvláštní rizika pro práva a svobody jednotlivců. Tento postup je označován jako oznámení o předběžné kontrole.

Předběžná kontrola: ověření prováděné EIOÚ pro posouzení toho, zda zpracování citlivých údajů (např. údajů o zdraví) respektuje práva a povinnosti stanovené v nařízení o ochraně údajů. Předběžná kontrola ze strany EIOÚ má podobu stanoviska, v němž EIOÚ může dotyčnému orgánu nebo instituci učinit doporučení za účelem zajištění souladu s nařízením.

Nařízení o ochraně údajů: nařízení (ES) č. 45/2001 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů orgány a institucemi Společenství.

Jak můžu podat stížnost u EIOÚ?

Kdo si může stěžovat u EIOÚ?

Každý, kdo se domnívá, že při zpracování údajů, jež se ho týkají, byla orgánem či institucí Společenství porušena jeho práva, může podat stížnost u EIOÚ.

Zpracování osobních údajů prováděné vnitrostátními orgány nebo soukromými subjekty je mimo rámec pravomocí EIOÚ. EIOÚ navíc nejedná jako odvolací orgán vůči vnitrostátním orgánům na ochranu údajů, a jejich rozhodnutí tedy nelze u EIOÚ napadnout.

Jak lze stížnost podat?

Stížnost musí být podána písemně (elektronickou poštou nebo poštou) na tuto adresu:

Evropský inspektor ochrany údajů

Rue Wiertz, 60

B-1047 Bruxelles/Brussel

BELGIQUE/BELGIË

edps@edps.europa.eu

Je důležité, aby byly uvedeny všechny relevantní informace a aby byly přiloženy všechny dokumenty nezbytné pro prošetření stížnosti.

Jak EIOÚ nakládá se stížnostmi?

V zásadě je se všemi stížnostmi nakládáno jako s dokumenty **důvěrné povahy**.

Pokud EIOÚ shledá stížnost přípustnou a považuje-li to za vhodné, provede **šetření**.

Je-li to možné, bude EIOÚ usilovat o zprostředkování **smírného řešení** mezi stěžovatelem a dotyčným orgánem či institucí Společenství. Není-li smírné řešení možné, bude rozhodnutí zasláno stěžovateli, jakož i dotyčnému orgánu/instituci, který je odpovědný za zpracování údajů.

Pravomoci dozoru EIOÚ jsou široké a sahají od pouhého poskytování **poradenství** osobě, jejíž údaje jsou zpracovány, přes **varování** či **napomínání** příslušného orgánu až k uložení **zákazu** zpracování nebo k předložení věci **Soudnímu dvoru Evropských společenství**.

www.edps.europa.eu

Photo credits:

European Communities, page 4;

image100 Ltd., page 7;

iStockphoto, page 10;

Jupiterimages Corporation, page 3

Mnoho doplňujících informací o Evropské unii je k dispozici na internetu. Můžete se s nimi seznámit na evropském serveru (<http://europa.eu>).

Katalogové údaje jsou uvedeny na konci této publikace.

Lucemburk: Úřad pro publikace
Evropské unie, 2009

ISBN: 978-92-95073-45-6
doi: 10.2804/31598

© Evropská společenství, 2009
Reproduction is authorised provided
the source is acknowledged.

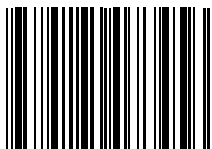
Printed in Germany

VYTIŠTĚNO NA PAPIŘE BÉLENÉM BEZ POUŽITÍ
CHLORU

■ Úřad pro úřední tisky

ISBN 978-92-95073-45-6

9 789295 107345 6